

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W SZEMUDZIE
ZA ROK 2020**

Szemud, marzec 2021

I. WSTĘP

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS) jest jednostką organizacyjną i budżetową Gminy Szemud i działa na podstawie: Uchwały Rady Gminy Szemud Nr XI/43/1990 z dnia 27 lutego 1990 roku w sprawie powołania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szemudzie oraz Statutu zatwierdzonego Uchwałą Rady Gminy Szemud Nr XLVI/459/2013 z dnia 20 października 2013r z późn.zm. Niniejszy dokument stanowi roczne sprawozdanie, które zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka składa radzie gminy oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

GOPS w Szemudzie w okresie sprawozdawczym realizował zadania własne oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające z poniższych ustaw i rozporządzeń:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020, poz. 1876 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 111);
- Ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019r., poz. 2407);
- Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 808 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 1297);
- Ustawy z dnia 4 listopada 2016 o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz.U. z 2020, poz. 1329);
- Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t. j. Dz. U. z 2020, poz. 1348 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 821 z późn. zm.);
- Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz.U. z 2019, poz. 1373 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2020, poz. 218 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2019, poz. 2277 z późn. zm.);
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (t. j. Dz. U. z 2018, poz. 1061);
- Uchwały nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018, poz. 1007);
- uchwał rady gminy, zawartych umów i porozumień.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szemudzie w 2020 roku zadania z pomocy społecznej realizował poprzez:

- systemowe i kompleksowe udzielanie wsparcia i pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji, której nie są w stanie samodzielnie pokonać,
- podejmowanie zadań zmierzających do usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem,
- analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- opracowywanie i realizację programów osłonowych.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom posiadającym obywatelstwo polskie oraz jednocześnie spełniającym warunek zamieszkiwania i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Prawo takie przysługuje również cudzoziemcom, jednakże po spełnieniu odrębnych warunków wskazanych w ustawie.

Świadczenia pomocy społecznej udzielane są na wniosek:

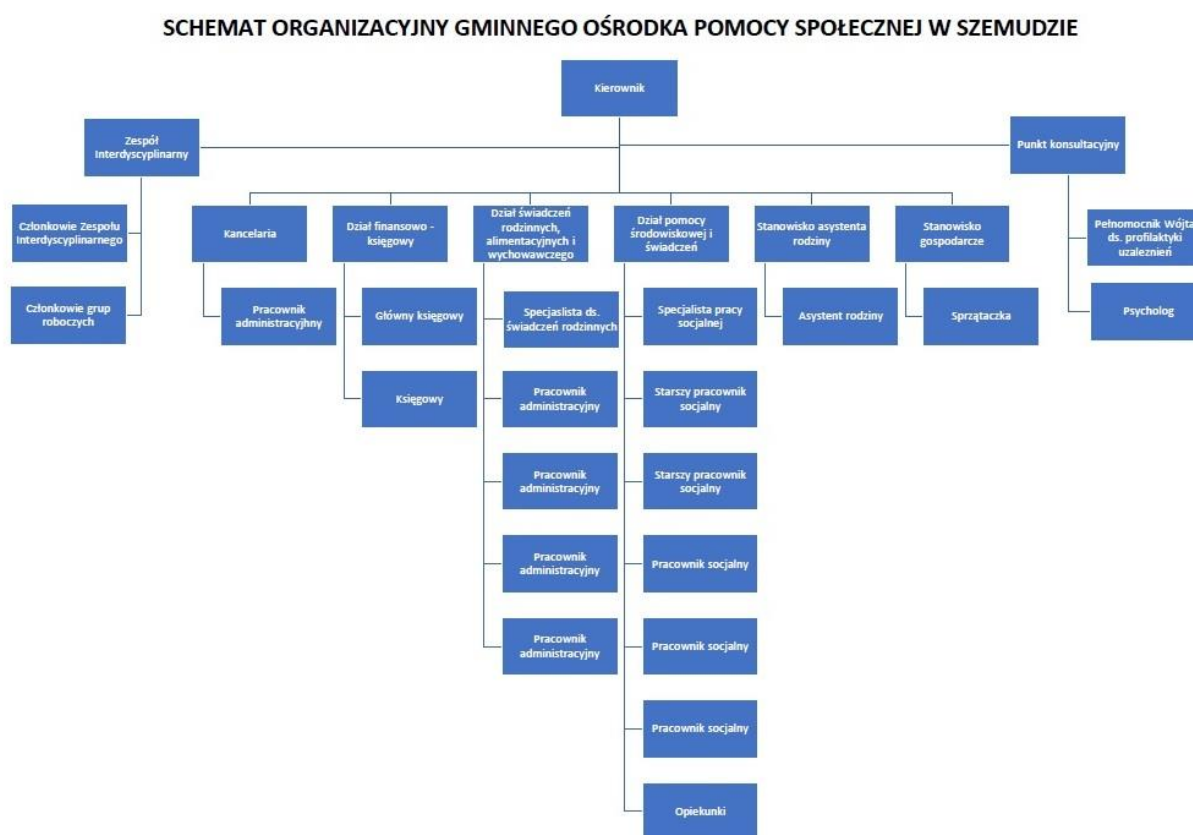
1. osoby zainteresowanej,
2. jej przedstawiciela ustawowego,
3. innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.

Pomoc społeczna może być także udzielana z urzędu, po uzyskaniu zgody osoby, której wsparcie ma być udzielone.

II. STRUKTURA ORGANIZACYJNA GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W SZEMUDZIE

W 2020 roku struktura funkcjonowania GOPS w Szemudzie nie uległa zmianie. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szemudzie funkcjonują działy: Kancelarii, Finansowo-Księgowy, Świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczego oraz Pomocy środowiskowej i świadczeń. Oddzielne stanowisko obejmuje asystent rodziny oraz pracownik gospodarczy. Ponadto w GOPS swoje zadania realizuje Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Szemud oraz funkcjonuje Punkt konsultacyjny, gdzie udzielana jest pomoc osobom uzależnionym od alkoholu oraz ich rodzinom. W GOPS realizowana jest również nieodpłatna pomoc prawna, lecz z uwagi na stan epidemii, w 2020 roku porady prawne odbywały się drogą telefoniczną i e-mailową. Szczegółową strukturę określa poniższy schemat.

Schemat nr 1. Struktura organizacyjna GOPS w roku 2020

III. BUDŻET ORAZ STRUKTURA WSZYSTKICH WYDATKÓW W PODZIALE NA ZADANIA

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szemudzie w roku budżetowym 2020 na realizację zadań zleconych i własnych wydatkował łączną kwotę: **45.043.999,43zł** z czego:

- ze środków budżetu gminy: **1.920.193,68 zł.**
- ze środków budżetu państwa: **43.086.353,75 zł.**
- ze środków pozabudżetowych: **37.452,00 zł.**

Szczegółową strukturę wydatków uwzględniającą rodzaje realizowanych zadań przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1. Struktura wszystkich wydatków GOPS w 2020 roku w podziale na zadania

Podział zgodnie z klasyfikacją budżetową	Wydatki pokryte ze środków gminy	Wydatki pokryte z dotacji zewnętrznych
85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi. Ochrona zdrowia	14.719,41	0,00
85195 Pozostała działalność. Ochrona Zdrowia	0,00	400,00
85202 Domy Pomocy Społecznej	186.806,33	0,00
85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	4.242,40	0,00
85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne	0,00	54.386,85
85214 Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	175.710,29	170.000,00
85215 Dodatki mieszkaniowe	2.791,68	0,00
85216 Zasiłki stałe	0,00	662.214,03
85219 Ośrodek Pomocy Społecznej	919.852,15	60.398,64
85228 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	307.702,87	28.345,00
85230 Pomoc w zakresie dożywiania. Pomoc społeczna	146.500,00	253.500,00
85395 Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	5.760,00	0,00
85415 Stypendia socjalne	28.309,80	113.239,20
85501 Świadczenia wychowawcze. Rodzina (500+)	0,00	30.186.555,07
85502 Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego. Rodzina	36.000,00	10.482.434,62
85503 Karta Dużej Rodziny. Rodzina	0,00	1.298,21
85504 Wspieranie rodziny. Rodzina – (300+)	0,00	1.003.309,25
85508 Rodziny zastępcze. Rodzina	91.798,45	0,00
85513 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	0,00	70.272,88
RAZEM	1.920.193,68	43.086.353,75

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z danymi zawartymi w tabeli wynika, że zwiększeniu uległ łączny budżet GOPS w stosunku do roku 2019 i dotyczy on wydatków ze środków budżetu państwa. W 2019 roku wydatki pokryte z dotacji zewnętrznych wynosiły 36.755.038,84 zł, natomiast w 2020 roku jest to kwota 43.086.353,75 zł co wynika w większości ze zmian dotyczących przyznawania świadczeń wychowawczych (500+) bez kryterium dochodowego. Poniesione wydatki zostaną szczegółowo przedstawione poniżej.

IV. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna w myśl ustawy o pomocy społecznej jest instytucją polityki społecznej państwa i udziela pomocy, gdy osoba bądź rodzina nie jest w stanie własnymi siłami przezwyciężyć trudnej sytuacji życiowej.

W gminie Szemud w 2020 r. liczba mieszkańców wynosiła 18275 osoby (stan na 31.12.2020r.). Wsparciem systemu pomocy społecznej objęto 532 rodziny, w tym 1587 osób. Ośrodek Pomocy Społecznej łącznie wydał 1647 decyzji dotyczące przyznania pomocy. Analizując ilość osób objętych wsparciem w stosunku do liczby mieszkańców gminy Szemud, można stwierdzić, że pomocą objęto 8,68 % ogółu ludności gminy. Notujemy tendencję spadkową liczby osób korzystających z pomocy społecznej (w 2019r. wsparciem objętych było 9,95% ludności).

Tabela nr 2. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2019-2020

Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	Liczba mieszkańców wg stanu na dzień 31 grudnia	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców
2019	603	1778	17864	9,95%
2020	532	1587	18275	8,68%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS

Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej było: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Inne powody występują w pojedynczych przypadkach. W poniższej tabeli przedstawiono powody ubiegania się o pomoc z GOPS w 2020 roku.

Tabela nr 3. Powody korzystania z pomocy GOPS

Lp.	Powody korzystania z pomocy społecznej w latach 2019/2020	Liczba rodzin w 2019 roku	Liczba rodzin w 2020 roku
1	ubóstwo	310	268
2	bezdomność	8	6
3	potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	156	149
4	bezrobocie	39	34
5	niepełnosprawność	294	255
6	długotrwała choroba	206	187
7	bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (rodziny niepełne i wielodzietność)	67	58
8	przemoc w rodzinie	3	9
9	alkoholizm	19	22
10	trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	1
11	zdarzenie losowe	10	4

Źródło: Opracowanie własne

Na podstawie powyższych danych można zauważyć, że liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej spadła prawie we wszystkich kategoriach. W wyniku analizy tych danych należy stwierdzić, że sytuacja finansowa rodzin

z dziećmi uległa poprawie. Spowodowane jest to między innymi uzyskaniem wsparcia finansowego np. 500+, 300+ i inne. Nadal jednak znaczna liczba rodzin (58) korzysta z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Te rodziny, z uwagi na występowanie jednocześnie licznych problemów wymagają wsparcia w wielu obszarach, np. pomocy asystenta rodziny, pomocy terapeutycznej, psychologicznej, wsparcia środowiskowego. Poprawie uległa sytuacja osób niepełnosprawnych, którzy uzyskali uprawnienia do świadczenia uzupełniającego (tzw. 500+, które jest wypłacane z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych), a także wzrostem świadczeń związanych z niepełnosprawnością (np. wzrost zasiłku pielęgnacyjnego, które od 01.11.2019r. wynosi 215,84 zł miesięcznie). Poprawie uległa też sytuacja finansowa emerytów i rencistów, którzy otrzymali tzw. 13-tą emeryturę.

W ubiegłych latach można było zauważyć systematyczny spadek liczby rodzin korzystających z powodu bezrobocia. Jak wynika z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie sytuacja na rynku pracy ulegała poprawie i tak było do 2019 roku.

Tabela nr 4. Liczba osób bezrobotnych w gminie Szemud oraz ich udział w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców

Liczba osób bezrobotnych wg stanu na dzień	Liczba bezrobotnych ogółem	W tym kobiet	Udział bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców gminy Szemud	Udział bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców powiatu wejherowskiego
31 grudnia 2019	213	137	1,20%	1,57%
31 grudnia 2020	277	173	1,52%	2,05%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie

W roku 2020 liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Szemud zwiększyła się, ale nadal jest niższa niż średnia w powiecie wejherowskim. Zwiększenie liczby osób bezrobotnych w gminie, nie wpłynęło znacząco na korzystanie z tego powodu z pomocy społecznej. Liczba rodzin z problemem bezrobocia utrzymuje się na stałym poziomie i są to najczęściej osoby długotrwale bezrobotne. W związku z trwającym stanem epidemii sytuacja na rynku pracy może ulegać stałym zmianom, zatem trudno przewidzieć tendencje w tym obszarze.

W ramach systemu pomocy społecznej świadczona jest praca socjalna skierowana na przywrócenie zdolności do samodzielnego życia osób i rodzin. Jest to szereg działań mających na celu ułatwienie funkcjonowania poprzez wzmacnianie i zwiększanie umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów. Prowadzona ona była m.in. w oparciu o kontrakt socjalny, mający na celu znalezienie najlepszego rozwiązania dla trudnych sytuacji życiowych klienta. Było to również szeroko rozumiane poradnictwo rodzinne i zawodowe, pomoc w załatwianiu spraw w innych instytucjach i organizacjach, motywowanie do podjęcia terapii np. uzależnień, czy podjęcia pracy.

Kryteria dochodowe uprawniające do przyznania świadczeń z pomocy społecznej to:

- dla osoby samotnie gospodarującej – maksymalnie 701 zł;
- dla osoby w rodzinie – maksymalnie 528 zł.

W 2020 roku wydatki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szemudzie na zadania z zakresu pomocy społecznej obrazuje tabela nr 5.

Tabela nr 5. Struktura wydatków GOPS w 2020 roku w podziale na zadania

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych
Zadania własne				
1.	Zasiłki stałe (dotacje)	116	161	662.214,03
2.	Zasiłki okresowe (dotacje)	71	253	170.000,00
3.	Dożywianie ogółem <ul style="list-style-type: none"> • dotacja • własne - zasiłki celowe na dożywianie w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie	295	1005	400.000,00 253.500,00 146.500,00 211 563,50

	dożywiania”: • dotacja • własne -dożywianie dzieci w szkołach • dotacja • własne	211	483 uczniów	65.063,50 146.500,00 188 436,50 -
4.	Zasiłki celowe i specjalne celowe (własne), zakup odzieży, obuwia, opału, żywności, artykułów szkolnych, drobne remonty, leki, świadczenia medyczne itp.	205	434	120.426,06
5.	Zdarzenia losowe (własne)	4	9	10.000,00
6.	Schronienie (własne)	2	2	32.715,00
7.	Pobyt w domu pomocy społecznej	6	6	186.806,33
8.	Sprawienie pogrzebu (własne)	4	4	12.569,23
9.	Pomoc w formie usług opiekuńczych (własne)	28	47	307.702,87
10.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne podopiecznych	109	-	54.386,85
11.	Pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych (dotacja)	3	15	28.345,00
12.	Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez Sąd	2	2	5.676,99

Źródło: Opracowanie własne

1. Zasiłki stałe

W ramach zadań własnych gminy Ośrodek przyznawał zasiłek stały oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne. Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kiedy dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Zasiłek stały jest świadczeniem dla osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Z uwagi na sposób obliczania tego zasiłku jest on świadczeniem wyrównującym dochód osoby uprawnionej do wysokości odpowiedniego kryterium dochodowego.

Ogółem w 2020 roku, z tej formy pomocy skorzystało 121 osób, wypłacono 1280 świadczeń, na łączną kwotę – 662.214,03 zł. Środki pieniężne w całości pochodzą z dotacji celowej z budżetu państwa.

Tabela nr 6. Struktura wydatków na zasiłki stałe

Zasiłek stały	2019	2020
Kwota świadczeń	705.461,28 zł	662.214,03 zł
Liczba świadczeń	1363	1280

Źródło: Opracowanie własne

Wydatki na zasiłki stałe w 2020 roku są niższe w stosunku do 2019 roku, lecz liczba osób korzystających z tej formy pomocy uległa tylko nieznaczniemu zmniejszeniu (123 świadczeniobiorców w 2019). Maksymalna wysokość zasiłku stałego dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 645,00 zł.

2. Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, niemożność otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów ubezpieczenia społecznego:

- a) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- b) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem osoby lub rodziny. Minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosi 20 zł miesięcznie.

Tabela nr 7. Struktura wydatków na zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy	2019	2020
Kwota świadczeń	170.300,00 zł	170.000,00 zł
Liczba świadczeń	338	290

Źródło: Opracowanie własne

Wydatki na zasiłki okresowe nie uległy większym zmianom, z tej formy pomocy w 2020 roku skorzystało 71 rodzin.

3. Zakup posiłków oraz zasiłki na zakup żywności w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”

W 2020 roku Ośrodek realizował rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu”. Pomoc w formie dożywiania udzielana była dzieciom do 7 r.ż., uczniom szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Z tej formy pomocy mogą skorzystać osoby, bądź rodziny, których dochód nie przekracza odpowiednio 150 % kwoty kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (1051,50 zł) lub rodziny (792,00 zł). Program realizowany był zgodnie z umową zawartą z Wojewodą. Na realizację zadania ogółem wydatkowano kwotę 400.000,00 zł, z tego dotacja stanowiła 253.500,00 zł, zaś środki własne gminy 146.500,00 zł. Na posiłki przyznane decyzją wydatkowano 188.436,50 zł, natomiast na zasiłki celowe na żywność wydatkowano kwotę 211.563,50 zł. Programem zostało objętych ogółem 483 uczniów, zaś z zasiłku celowego skorzystało 295 rodzin. W związku ze stanem epidemii oraz nauką zdalną dzieci w niektórych przypadkach pomoc w formie posiłku zastąpiono przyznaniem zasiłku celowego na zakup posiłku lub produktów żywnościowych.

4. Zasiłki celowe i specjalne celowe

Zasiłek celowy może być przyznany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, koniecznych i niezbędnych drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także pokrycie kosztów pogrzebu. W 2020 roku Ośrodek przyznał pomoc w formie zasiłków celowych i specjalnych celowych dla 205 rodzin. Ogółem wydatkowano 120.426,06 zł. Zasiłki celowe przyznawano m.in. na zakup opału na okres zimowy, zakup leków i odzieży, zakup żywności. Zasiłki specjalne celowe przyznano osobom i rodzinom, gdzie przekroczone zostało kryterium dochodowe, a występowała szczególna okoliczność trudnej sytuacji np. ciężka choroba lub niepełnosprawność.

5. Zasiłki celowe – zdarzenia losowe

W 2020 roku wydatkowano kwotę 10.000,00 na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzenia losowego, w szczególności były to rodziny u których wystąpił pożar lub inne zdarzenie losowe.

6. Schronienie

Gmina ma obowiązek zapewnić schronienie, odzież i posiłek osobom tego pozbawionym. Ze środków GOPS pokrywane były koszty pobytu naszych mieszkańców w schroniskach. Na ten cel w 2019 r. wydatkowano 13.895,00 zł (3 osoby bezdomne), zaś w 2020 r. wydatkowano kwotę – 32.715,00zł (2 osoby bezdomne). Na ten wydatek składają się: koszty noclegu, posiłków, niezbędnej odzieży, obuwia i środków czystości.

7. Pobyt w domu pomocy społecznej

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, Ośrodek wydawał decyzje o skierowaniu do domów pomocy społecznej i odpłatności za pobyt dla osób niepełnosprawnych i w podeszłym wieku. Pracownicy socjalni kompletowali dokumenty niezbędne do uzyskania skierowania i umieszczenia w DPS. W 2020 roku gmina Szemud ponosiła wydatki związane z przebywaniem 6 osób w domach pomocy społecznej na terenie powiatu i województwa. Roczny koszt utrzymania pensjonariuszy w tych placówkach wyniósł – 188.806,33 zł.

Tabela nr 8. Wydatki związane z pobytem mieszkańców gminy Szemud w domach pomocy społecznej w latach 2019 - 2020.

Pobyt w domu pomocy społecznej	2019	2020
Liczba mieszkańców gminy przebywających w DPS	4	6
Wydatki za pobyt mieszkańców w DPS	123.902,86 zł	188.806,33 zł

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z tabeli nr 8, liczba mieszkańców gminy Szemud przebywających w domach pomocy społecznej zwiększyła się o 2 osoby, co spowodowało wzrost wydatków na ten cel. Ponadto corocznie wzrastają koszty pobytu za jednego mieszkańca.

8. Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym. W 2020 roku Ośrodek sprawił 4 pogrzeby, których łączny koszt wyniósł; 12.569.23 zł.

9. Pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Pomoc w postaci usług opiekuńczych realizowana jest w celu udzielenia wsparcia osobie wymagającej pomocy w środowisku lokalnym. Liczbę osób korzystających z pomocy w postaci usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych określa poniższa tabela.

Tabela nr 9. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy w postaci usług opiekuńczych

Rodzaj usług	2019		2020	
	Liczba rodzin	Łączna liczba świadczeń	Liczba rodzin	Łączna liczba świadczeń
Usługi opiekuńcze	32	15915	28	12596
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	2	724	1	30
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	5	789	3	388

Źródło: Opracowanie własne

Opiekunki udzielające pomocy podopiecznym, zatrudnione są w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szemudzie. Specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane są w rodzinach, w których dzieci z niepełnosprawnościami wymagają takiej pomocy (zgodnie z zaleceniami lekarskimi) przez firmę zewnętrzną. Łączny koszt w 2020 roku usług opiekuńczych (zadania własne) wyniósł 307.702,87 zł, natomiast specjalistycznych usług opiekuńczych (zlecone) – koszt wyniósł 28.345,00 zł. Usługi opiekuńcze są odpłatne, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub rodziny przekracza kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej. Liczba osób korzystających z tej formy pomocy uległa zmniejszeniu, podobnie jak liczba świadczeń. Taka sytuacja spowodowana była koniecznością zawieszenia realizacji usług (w szczególności tych specjalistycznych) z uwagi na epidemię.

10. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej za osoby pobierające zasiłki stałe Ośrodek opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 9% od kwoty świadczenia w okresie pobierania zasiłku. Składka zdrowotna opłacana jest w sytuacji, gdy osoba nie ma możliwości posiadania ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu np. jako członek rodziny.

11. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki

Zgodnie z art. 53a ustawy o pomocy społecznej, wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. W gminie Szemud w 2020 wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłacano 2 osobom, sprawującym opiekę nad osobami ubezwłasnowolnionymi. Łączny koszt wyniósł: 5.676,99zł.

VI. ŚWIADCZENIA RODZINNE, ALIMENTACYJNE I WYCHOWAWCZE

1. Świadczenia rodzinne

System świadczeń rodzinnych działający od maja 2004r. jest zadaniem zleconym Ośrodkowi do realizacji. Celem systemu pomocy rodzinie wprowadzonego ustawą o świadczeniach rodzinnych jest stworzenie spójnego wsparcia rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej, wychowującej dzieci uczęszczające do szkoły - w tym niepełnosprawne. Podstawowym świadczeniem jest w dalszym ciągu zasiłek rodzinny wraz z dodatkami. Oprócz tego przyznawane jest świadczenie pielęgnacyjne, niezależny od dochodu zasiłek pielęgnacyjny oraz inne.

Kryteria dochodowe uprawniające do przyznania świadczeń rodzinnych to:

- **na jedną osobę w rodzinie – maksymalnie 674 zł;**
- **na jedną osobę w rodzinie jeśli w rodzinie jest dziecko niepełnosprawne – maksymalnie 764 zł**

Rozszerzono pomoc dla rodzin dzięki wprowadzeniu nowego rozwiązania dla rodzin przekraczających powyższe kryteria poprzez rozliczanie zasiłków rodzinnych metodą „złotówka za złotówkę”.

Od 1 stycznia 2016 roku rodzic, który nie ma uprawnienia do zasiłku macierzyńskiego z ZUS i KRUS może ubiegać się o przyznanie świadczenia rodzicielskiego. Świadczenie to przysługuje:

- 1) matce albo ojcu,
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10 roku życia;
- 3) rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej;
- 4) osobie, która przysposobiła dziecko.

Świadczenie rodzicielskie wynosi 1000zł miesięcznie i przysługuje 52 tygodnie od dnia porodu. Jego przyznanie nie jest uzależnione od kryterium dochodowego.

Tabela nr 10. Struktura wydatków na świadczenia rodzinne w roku 2020

L.p	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego			
1.	Zasiłek rodzinny	19982	2.274.299,96
2	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	173	85.435,42
3.	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	646	244.132,19
4.	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	422	80.463,23
5.	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1217	126.442,92
6.	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	2156	119.102,65
7.	Dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	5068	467.095,95
8.	pokrycie wydatków związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	64	6.045,23
9.	pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	2891	190.830,91
Świadczenia opiekuńcze			
10.	Zasiłek pielęgnacyjny	8858	1.910.651,00
11.	Świadczenie pielęgnacyjne	1598	2.908.255,00
12.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	235	144.860,00
Jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka			
13.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (z dotacji)	189	189.000,00
14.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (ze środków własnych)	82	41.000,00
Świadczenie rodzicielskie			
15.	Świadczenie rodzicielskie	752	690.533,00
Zasiłek dla opiekuna			
16.	Zasiłek dla opiekuna	60	37.200,00

Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe			
17.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	1076	487.319,00
18.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	214	31.799,00
19.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	36	6.144,00

Źródło: Opracowanie własne

Powyższa tabela określa strukturę wydatków na świadczenia rodzinne realizowane w GOPS. Z analizy powyższych danych w porównaniu z rokiem 2019 można stwierdzić, że w większości uległy one zwiększeniu. W 2020 roku ze świadczeń rodzinnych skorzystało 1256 rodzin (łącznie wydano 1877 decyzji).

2. Świadczenia wychowawcze

Od 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze (500+) na pierwsze dziecko tj. jedyne lub najstarsze dziecko i kolejne dzieci w rodzinie (bez kryterium dochodowego) otrzymują rodzice i opiekunowie dzieci do 18 roku życia, matka, ojciec, opiekun dziecka, który wystąpił do sądu o jego przysposobienie albo opiekun prawny dziecka; do ukończenia przez dziecko 18. roku życia, którzy są mieszkańcami gminy Szemud.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szemudzie w 2019 roku przyjął 3111 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, wypłacono łączną kwotę 23.835.061,55 zł. W 2020 roku złożono 443 nowe wnioski o świadczenie wychowawcze, natomiast łącznie realizowano to świadczenie dla 5005 dzieci (wnioski o to świadczenie można było składać od 1 lipca 2019 roku). W 2020 roku na ten cel wydatkowano kwotę 30.026.619,78 zł.

Tabela nr 11. Liczba złożonych wniosków i przyznanych świadczeń wychowawczych (500+)

	2019	2020
Liczba złożonych wniosków o przyznanie świadczenia	3111	443
z tego w formie elektronicznej	1842	287
Liczba przyznanych świadczeń	4372	5005
Liczba wydanych decyzji /informacji	80/4732	153/476
Kwota wypłaconych świadczeń w złotych	23.835.061,55	30.026.619,78

Źródło: opracowanie własne

Przyznanie prawa do świadczenia wychowawczego nie wymagało wydania decyzji administracyjnej lecz jedynie informacji, która przesyłana była na wskazany adres e-mailowy.

3. Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Od 1 stycznia 2017 roku z tytułu urodzenia dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości 4000,00 zł przyznany na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Świadczenie przysługuje bez względu na osiągnięte dochody. W gminie Szemud w 2020 roku wypłacono trzy takie świadczenia na łączną kwotę 12.000,00 zł.

4. Realizacja rządowego programu „Dobry start”

Świadczenie „Dobry start” przysługuje rodzicom, opiekunom prawnym lub opiekunom faktycznym na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie **20 roku życia**. Dzieci niepełnosprawne, uczące się w szkole, otrzymują świadczenie do ukończenia **24 roku życia**.

Tabela nr 12. Liczba złożonych wniosków i przyznanych świadczeń z programu „Dobry start” (300+)

	2019	2020
Liczba złożonych wniosków o przyznanie świadczenia	2049	2075
z tego w formie elektronicznej	1229	1434
Liczba przyznanych świadczeń	3209	3256
Kwota wypłaconych świadczeń w złotych	962.700,00	976.800,00

Źródło: Opracowanie własne

Liczba przyznanych i wypłaconych świadczeń z programu „Dobry start” w 2020 roku uległa zwiększeniu, co najprawdopodobniej związane jest ze wzrostem liczby mieszkańców gminy, w tym uczniów.

5. Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego to rodzaj finansowego wsparcia, skierowany do rodzin, których dzieci pomimo zasądzonych od rodzica wyrokami sądu alimentów, są ich pozbawione z powodu bezskuteczności egzekucji sądowej. W takich okolicznościach państwo zastępczo wypłaca osobom uprawnionym świadczenia pieniężne w wysokości zgodnej z wyrokiem sądowym, nie więcej jednak niż 500zł na dziecko.

Kwota kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania świadczenia od 1 października 2020 wynosi 900zł na osobę w rodzinie.

W 2020 roku liczba świadczeń z funduszu alimentacyjnego zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego, a tym samym zmniejszyła się kwota wydatków na te świadczenia i wyniosła 265.720,00 zł.

Tabela nr 13. Struktura wydatków na fundusz alimentacyjny

	2019	2020
Liczba świadczeń z funduszu alimentacyjnego	898	705
Kwota wypłaconych świadczeń w złotych	317.320,00	265.720,00

Źródło: Opracowanie własne

Spadek liczby świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zdaniem pracowników GOPS spowodowany jest zwiększeniem dochodów rodzin, w tym najniższej krajowej oraz poprawa skuteczności działań wobec dłużników alimentacyjnych.

6. Działania wobec dłużników alimentacyjnych

Postępowanie w sprawie funduszu alimentacyjnego nie sprowadza się do przyjęcia wniosku i wydania decyzji wierzycielowi, ale polega również na przeprowadzeniu postępowania wobec dłużników alimentacyjnych. Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej łącznie z ustawowymi odsetkami.

Na skutek podjętych działań w 2020r. dłużnicy alimentacyjni dokonali zwrotu z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 159.720,84 zł. (w 2019 roku zwrot wynosił 119.414,49 zł).

Tabela nr 14. Zestawienie działań podjętych wobec dłużników alimentacyjnych w roku 2020

Rodzaj działania	Liczba działań
Otrzymane od organu właściwego wierzyciela wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego	31
Przeprowadzone przez organ właściwy dłużnika wywiady alimentacyjne oraz odebrane oświadczenia majątkowe	20
Przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	103
Poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	3
Zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy	5
Wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązania alimentacyjnego	7
Wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnego	4
Złożenie wniosku o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § Kodeksu Karnego	5
Skierowanie do starosty wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	3
Przekazanie informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy	56

Źródło: Opracowanie własne

VII POZOSTAŁE ZADANIA

1. Czyste powietrze

W dniu 21 października 2020 roku został ogłoszony nabór wniosków do drugiej części Programu „Czyste powietrze”, która daje możliwość ubiegania się uboższej części naszego społeczeństwa o większe środki finansowe czyli podwyższony poziom finansowania. Osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie podwyższonego poziomu finansowania musi posiadać zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego. Dochodem jest dochód w rozumieniu art. 3 pkt.1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. To zadanie od października 2020 jest realizowane przez GOPS, w ubiegłym roku wystawiono 5 takich zaświadczeń.

2. Karta Dużej Rodziny

Rządowy program Karty Dużej Rodziny prowadzony jest od czerwca 2014r. Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej, transportowej, edukacyjnej czy rekreacyjnej. Od 1 stycznia 2019 roku uprawnienie do Karty Dużej Rodziny uzyskali wszyscy rodzice, którzy kiedykolwiek posiadali na utrzymaniu co najmniej troje dzieci - bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku. W 2020 roku łącznie wydano 448 Kart Dużej Rodziny.

2. Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa

Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Bankiem Żywności w Gdańsku (dysponent żywności) realizował Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w ramach którego, pomocą objęto 877 osób. Pracownicy GOPS rozdysponowali ponad 39 ton żywności. Jedna osoba w ciągu roku otrzymała 46 kg żywności. Rodziny otrzymały nieodpłatnie artykuły spożywcze – wsparcie w formie paczek żywnościowych, w których skład wchodziły m.in. makaron, cukier, ryż, kasza, sery, dżemy, mleko, olej, soki, produkty w konserwach.

3. Świadczenie usług teleopieki dla osób starszych i niepełnosprawnych

Usługa TELEOPIEKI skierowana jest do osób starszych, samotnych, schorowanych, o małym stopniu samodzielności. Umożliwia całodobowe wzywanie pomocy w przypadku zagrożenia życia, zdrowia lub bezpieczeństwa. Oferta skierowana jest przede wszystkim do osób, które pozostają na długie godziny i dni same w domu i obawiają się, że w tym czasie mogą być pozbawione pomocy w nagłej potrzebie. Wszelkie informacje znajdują się na stronie internetowej Polskiego Centrum Opieki: www.centrum-opieki.pl. W gminie Szemud w 2020 roku tą formą opieki objętych było 10 osób, łączny koszt zadania wyniósł 3.960,00 zł.

4. Ustalania prawa do bezpłatnej opieki zdrowotnej

Ośrodek pomocy społecznej realizuje zadanie gminy polegające na ustalaniu uprawnień osób do bezpłatnej opieki zdrowotnej, finansowanej ze środków publicznych. Prawo do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych określa art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i wydawane jest na okres 90 dni, a w 2020 roku wydano 21 decyzji w tej sprawie.

5. Wspieranie rodziny

W 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szemudzie zadania z zakresu wspierania rodziny wykonywał w oparciu o Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Szemud na lata 2020-2022. Szczegółowa informacja ze wsparcia rodzin i pieczy zastępczej zostanie przedstawiona Radzie Gminy Szemud w odrębnym sprawozdaniu.

6. Pomoc materialna o charakterze socjalnym oraz dodatki mieszkaniowe

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szemudzie na mocy Uchwały Rady Gminy Szemud z dnia 18 grudnia 2019 roku realizuje zadania z zakresu ustawy o systemie oświaty tj. w sprawie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych oraz przyznawaniem i wypłacaniem dodatków mieszkaniowych. W związku z powyższym:

- w okresie od I-VI/2020 stypendium szkolne przyznano 147 uczniom, na łączną kwotę 75.989,00 zł;
- w okresie od IX-XII/2020 - stypendium szkolne przyznano 130 uczniom, na łączną kwotę 65.560,00;
- 4 rodzinom przyznano dodatek mieszkaniowy na łączną kwotę 2.791,68 zł.

7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami

- Organizacja kolonii dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Szemud, łącznie ze zorganizowanego wypoczynku skorzystało 16 dzieci;
- Współpraca z sektorem pozarządowym i innymi podmiotami odbywa się na zasadzie partnerstwa, wzajemnym wsparciu w działaniach, – podpisano porozumienia o współpracy ze Stowarzyszeniem Lesók oraz Gminnym Centrum Sportu i Rekreacji w Szemudzie;
- Współpraca z PCPR w zakresie wspierania rodziny oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie (udział w grupach roboczych, przygotowywanie danych na potrzeby programów realizowanych przez powiat wejherowski);

- Współpraca z Policją w zakresie monitorowania miejsc pobytu osób bezdomnych z tereny gminy Szemud i liczby osób przebywających w kwarantannie, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Współpraca z Ochotniczą Strażą Pożarną w Szemudzie w zakresie zapewniania żywności rodzinom i osobom przebywającym w kwarantannie.

8. Podejmowanie działań likwidujących bariery społeczne, wspierające inicjatywy sprzyjające wzmocnieniu więzi społecznych i lokalnej solidarności

- Przygotowanie 120 paczek świątecznych dla osób samotnych i niepełnosprawnych, które zostały rozwiezione przez pracowników socjalnych.
- Realizacja programu Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej- edycja 2019-2020, na realizację którego otrzymano dotację z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. W ramach tego zadania z pomocy asystentów skorzystały 4 osoby niepełnosprawne, łącznie wydatkowano kwotę 14.412,00 zł. Celem programu jest wprowadzenie usługi asystenta jako formy wsparcia dla osób niepełnosprawnych.
- Realizacja programu „ Opieka wytchnieniowa”-edycja 2020, również finansowanego z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. W ramach tego zadania z pomocy usługi opieki wytchnieniowej skorzystały 3 rodziny z dziećmi niepełnosprawnymi. Łącznie wydatkowano kwotę 28.800,00 zł (z czego 23.040,00 zł z dotacji oraz 5.760,00 zł jako wkład własny gminy).

VIII. ZATRUDNIENIE I SPRAWY KADROWE

Według stanu na 31 grudzień 2020 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szemudzie zatrudnionych było ogółem 32 osoby, w tym 7 pracowników socjalnych wykonujących zadania z zakresu pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej na 2000 mieszkańców lub 50 rodzin powinien być zatrudniony 1 pracownik socjalny. W naszej gminie 1 pracownik socjalny miał pod opieką średnio 2610 mieszkańców. Wszyscy pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe i wykształcenie kierunkowe. Pracownicy brali udział w szkoleniach (on-line), które pogłębiały umiejętności zawodowe oraz pozwoliły na rozwój osobisty. Poniższa tabela przedstawia stan zatrudnienia na dzień 31.12.2020 r.

Tabela nr 15. Struktura zatrudnienia w GOPS

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba zatrudnionych osób	Liczba osób w przeliczeniu na etaty
1.	Kierownik GOPS	1	1
2.	Kancelaria	1	1
3.	Dział Pomocy Środowiskowej i świadczeń: -pracownicy socjalni - opiekunki środowiskowe: stosunek pracy -umowa zlecenie	7 9 4	7 4 4
4.	Dział Świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczego	6	6
5.	Asystent rodziny	1	1
6.	Dział finansowo-księgowy	2	2
7.	Sprzątaczką	1	0,50

Źródło: Opracowanie własne

Zmiany w zatrudnieniu w stosunku do roku 2019 dotyczą przede wszystkim liczby zatrudnionych opiekunek środowiskowych. W pozostałych działach GOPS liczba pracowników nie zmieniła się, pomimo zwiększenia zadań zleconych jako i własnych.

IX REALIZACJA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE SZEMUD ZA ROK 2020

Tabela Nr 16. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w 2020r.

Cel szczegółowy	Zadanie	Raport z realizacji zadań
1. Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Szemud	1.Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania aktów przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawozdanie roczne z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2020 rok. • Karta monitoringu zjawiska przemocy w rodzinie za 2020 rok.
2. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1.Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny (ZI) zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • W 2020 roku odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego (z uwagi na kończącą się kadencję Zespołu powołanego w listopadzie 2017 roku, 7 grudnia 2020r. Wójt Gminy Szemud powołał nowy Zespół Interdyscyplinarny). • Zespół Interdyscyplinarny w ramach powołanych grup roboczych realizował procedurę 35 Niebieskich Kart. • W związku z wszczęciem nowych procedur zwołano 18 nowych grup roboczych oraz kontynuowano działalność 17 grup roboczych z poprzednich lat. • W ciągu roku odbyło się 77 spotkań grup roboczych. Na spotkaniach dokonywano diagnozy sytuacji rodzinnej, opracowywano plan pomocy rodzinie oraz monitorowano sytuację rodzin zgodnie z wcześniej ustalonym planem pomocy. • W sprawie 6 rodzin zawiadomiono Sąd Rodzinny o trudnej sytuacji wychowawczej oraz rodzinnej. • Procedurę 2 „Niebieskich Kart” przekazano do innych gmin ze względu na zmianę miejsca zamieszkania rodzin. • Zakończono procedurę 19 Niebieskich Kart, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – 15 w przypadku ustania przemocy i zrealizowania planu pomocy, – 4 w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. • Funkcjonariusze Policji przeprowadzali interwencje w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie, podczas których założyli 10 Niebieskich Kart, pozostałe założyli pracownicy socjalni (6), pracownicy oświaty (1), członek komisji alkoholowej (1).
3. Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą	1.Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemocy w rodzinie 2.Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy 3.Łagodzenie następstw	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzono rozmowy telefoniczne z pracownikami ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w Rusocinie i Gdyni o dostępności i ofercie pomocowej dla mieszkańców gminy Szemud. • Pracownicy socjalni udzielili pomocy finansowej 13 rodzinom uwikłanym w przemoc domową. • 35 rodzin skorzystało z pomocy w postaci pracy socjalnej. • Z Punktu Konsultacyjnego (pomocy psychologa) skorzystało 39 osób. • Pomoc prawną otrzymało 8 osób. • 8 osób doświadczających przemocy skorzystało z terapii psychologicznej. • Na stronie internetowej umieszczono „Plan awaryjny dla osób doświadczających przemocy domowej podczas epidemii”. • 1 osobę podejrzaną o stosowanie przemocy w

	zjawiska przemocy domowej	<p>rodzinie skierowano do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informowano ofiary przemocy o możliwości uczestnictwa w grupach wsparcia organizowanych przez PCPR oraz Ośrodek Profilaktyki Uzależnień w Wejherowie.
4. Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie	1. Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • Na stronie internetowej www.gopsszemud.pl funkcjonuje zakładka dotycząca przemocy (umieszczono tam podstawowe informacje o zjawisku przemocy, dane kontaktowe do okolicznych placówek pomagającym ofiarom i sprawcom przemocy, a także funkcjonowanie ZI w czasie epidemii). • Przeprowadzono akcję informacyjną „Stop przemocy domowej w gminie Szemud” na portalu naszemiasto.pl (informacje o możliwości uzyskania pomocy z powodu przemocy w czasach Covid-19). • Członkowie ZI otrzymali wykaz telefonów i adresów placówek udzielających pomocy na terenie gminy, powiatu oraz województwa. • Wydawano ulotki informacyjne dla mieszkańców z serii „Szacunek należy się każdemu – niezależnie od wieku” oraz ulotki z danymi adresowymi placówek wsparcia.
5. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przemocą w rodzinie oraz przeciwdziałanie wypaleniu	1. Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu	<ul style="list-style-type: none"> • Udział członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz dzielnicowych z Komisariatu Policji w Szemudzie w szkoleniu dotyczącym procedury „Niebieskie Karty” organizowanym przez Powiatowe Centrum pomocy Rodzinie w Wejherowie – on-line. • Udział członków ZI w szkoleniu dotyczącym procedury „Niebieskie Karty” zorganizowanym przez Zespół Interdyscyplinarny w Szemudzie – on-line.
6. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie	1. Przeprowadzanie działań motywujących do zmiany zachowań	<ul style="list-style-type: none"> • Motywowanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy podczas pracy grup roboczych- w 2020 roku wypełniono 20 Niebieskich Kart D. • Przekazano 13 zawiadomień do organów ścigania (Policja, Prokuratura) o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w związku z użyciem przemocy w rodzinie. • 1 osobę podejrzaną o stosowanie przemocy w rodzinie skierowano do udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy. • 1 osoba podejrzana o stosowanie przemocy w rodzinie oczekuje na terapię uzależnienia. • 3 osoby podejrzwane o stosowanie przemocy w rodzinie podjęły terapię uzależnienia. • 3 osoby podejrzwane o stosowanie przemocy w rodzinie zostały objęte pomocą Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Źródło: Opracowanie własne

W gminie Szemud pomoc rodzinom uwikłanym w przemoc jest realizowana przez Zespół Interdyscyplinarny i powołane przez niego grupy robocze, które podejmują działania w indywidualnych sprawach. Na lata 2019-2022 został opracowany Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Szemud, którego założeniem jest prowadzenie działalności profilaktycznej oraz pomoc konkretnym osobom i rodzinom.

X REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY SZEMUD ZA 2020 ROK

Tabela nr 17. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Cele strategiczne	Podejmowane działania
<p>Cel nr 2.1. Zmniejszenie niekorzystnych skutków ubóstwa osób i rodzin – mieszkańców gminy Szemud</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Przyznawanie i wypłacanie świadczenia wychowawczego w ramach Programu 500+ oraz świadczenia „Dobry Start”, które mają na celu wsparcie materialne rodzin bez względu na ich dochód. • Realizacja świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, których celem jest wsparcie finansowe rodzin o niskich dochodach. • Przyznawanie oraz wypłacanie stypendiów szkolnych mających charakter socjalny i służących wyrównaniu szans edukacyjnych uczniów pochodzących z rodzin z trudnościami finansowymi. • Przyznawanie i wypłacanie dodatków mieszkaniowych osobom oraz rodzinom, które ze względu na niski poziom dochodów nie są w stanie pokrywać kosztu czynszu i utrzymania mieszkania. • Realizacja rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu”, których założeniem jest zapewnienie dzieciom i młodzieży wychowujących się w rodzinach o niskich dochodach posiłków w szkole oraz osobom dorosłym. • Realizacja od 2015 roku Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa. Pomocą w formie paczek żywnościowych w 2020 objętych zostało 877 osób. • Udzielanie pomocy finansowej w formie zasiłków celowych, okresowych i stałych osobom i rodzinom borykającymi się z problemami finansowymi. W roku 2020 z pomocy społecznej skorzystały 532 rodziny. Łączna liczba osób korzystających z pomocy społecznej systematycznie się zmniejsza. W 2020 roku wsparciem objęto 1 587 osób.
<p>Cel nr 2.2. Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i starszych w gminie Szemud</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja usług opiekuńczych na rzecz osób starszych, samotnych i długotrwale chorych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci niepełnosprawnych. • Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi, których celem jest poprawienie jakości życia poprzez zapewnienie specjalistycznej pomocy. • W 2020 roku rozpoczęto realizację rządowego Programu Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej. Pomocą asystenta w 2020 roku objęto 4 osoby. Wsparcie asystenta ukierunkowane jest na poprawienie samodzielności i aktywności osób objętych usługami. • W 2020 roku rozpoczęto realizację rządowego Programu „Opieka wytchnieniowa”, w ramach którego pomocą objęto 3 rodziny. Celem Programu jest odciążenie opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami niepełnosprawnymi poprzez zapewnienie czasowego zastępstwa. • Wypłacanie świadczeń z tytułu niepełnosprawności tj. zasiłki pielęgnacyjne, świadczenie pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, zasiłki dla opiekuna, zasiłki stałe. • Udzielanie pomocy finansowej osobom starszym, niepełnosprawnym, długotrwale chorym borykającym się z trudności materialnymi.

<p>Cel 2.3. Skuteczne wsparcie rodzin w podejmowanych przez te rodziny działaniach dla wyjścia z trudnej sytuacji życiowej i zapewnienie bezpieczeństwa członkom rodziny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym realizacja usług asystenta rodziny, do zadań, którego należy wzmacnianie rodziny, aby samodzielnie mogła pokonywać trudności. Wsparciem asystenta jednocześnie objętych jest 15 rodzin. • Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze, w tym na podstawie kontraktu socjalnego. • Konsultacje i poradnictwo psychologiczne świadczone w siedzibie GOPS dla rodzin z trudnościami. • Funkcjonowanie punktu z bezpłatnym poradnictwem prawnym realizowanym przez Powiat Wejherowski w siedzibie Urzędu Gminy Szemud i GOPS Szemud. • Działania realizowane przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj. profilaktyka dotycząca przemocy w rodzinie, powoływanie i praca grup roboczych, obsługa procedury „Niebieskie Karty”. • Działania realizowane przez Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie profilaktyki i przeciwdziałaniu uzależnieniom. • Współpraca w zakresie organizacji wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin z trudnościami oraz dla dzieci z rodzin rolniczych.
<p>Cel 2.4. Zintegrowanie ze społecznością lokalną osób i rodzin zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja przez gminne instytucje i organizacje wydarzeń kulturalnych integrujących społeczność lokalną tj. festyny rodzinne i sołectkie, dożynki, pikniki oraz włączanie przez ośrodek pomocy społecznej w uczestnictwo rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym (w związku ze stanem epidemii rozmiar tych uroczystości ograniczony był koniecznością zachowania odpowiednich zaleceń sanitarnych). • Rozpowszechnienie informacji, kampania promocyjna i prowadzenie naboru w 2020 roku na kandydatów do pełnienia funkcji rodziny wspierającej, której zadaniem jest wsparcie rodzin z trudnościami w wychowaniu dzieci oraz funkcjonowaniu w społeczeństwie. • Świadczenie pracy socjalnej z wykorzystaniem metod włączania osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym w życie społeczne. Praca asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej polegająca na usamodzielnianiu osób niepełnosprawnych.
<p>Cel 2.5. Aktywizacja osób bezrobotnych do ich powrotu na rynek pracy z uwzględnieniem ekonomii społecznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Wejherowie w zakresie rozpowszechnienia aktualnych ofert pracy, tj. publikacja ofert pracy na tablicy ogłoszeń oraz udostępnienie multimedialnego kiosku z ofertami pracy w siedzibie GOPS. • Praca socjalna realizowana przez pracowników GOPS z bezrobotnymi i poszukującymi pracy podopiecznymi, w tym na podstawie kontraktu socjalnego.

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Szemud na lata 2014-2020, która została przyjęta do realizacji Uchwałą nr LIV/542/2014 Rady Gminy Szemud z dnia 27 marca 2014r. w roku 2020 straciła swój okres obowiązywania. Z tego powodu w miesiącach lutym i marcu 2021 roku została opracowana nowa strategia.

XI WNIOSKI I POTRZEBY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

Rok 2020 przebiegał pod hasłem epidemii koronawirusa, kiedy to należało modyfikować funkcjonowanie ośrodka oraz przebieg realizacji niektórych zadań w zależności od aktualnych zaleceń Głównego Inspektora Sanitarnego, a także wydawanych przez rząd nowych przepisów prawa. Podczas występowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii oraz wprowadzonych wyjątkowych ograniczeń problemy mieszkańców gminy w wielu dziedzinach uległy

zmianie. W szczególności dotyczyły one edukacji dzieci i zdalnej nauki. Początkowe problemy związane były z zaopatrzeniem rodzin w odpowiedni sprzęt komputerowy oraz Internet. Z czasem te braki zostały uzupełnione poprzez zakup komputerów dla szkół ze środków unijnych, wsparcie rolników w zakupie komputera, pomoc licznych instytucji i osób prywatnych w dostarczaniu używanych laptopów i tabletów. Również rodzice część przyznanej pomocy w postaci stypendiów szkolnych, oprócz artykułów szkolnych i odzieży sportowej przeznaczyli na zakup sprzętu komputerowego czy drukarek.

Różne ograniczenia towarzyszyły realizacji usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania podopiecznych oraz programu Asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej. W początkowej fazie epidemii dotyczyły one jedynie niezbędnej pomocy osobom samotnym, którzy z uwagi na stan zdrowia musieli taką pomoc otrzymywać. Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych przez pewien czas była zawieszona. W drugiej połowie roku wznowiono ich realizację z zachowaniem reżimu sanitarnego.

Na dzień dzisiejszy nadal nie można jednoznacznie wskazać jakie będą długofalowe skutki pandemii. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskazuje na konieczność wsparcia psychicznego dzieci i młodzieży oraz profilaktykę zarówno przy utrzymaniu kontaktu zdalnego, jak i po powolnym powrocie dzieci do szkoły.

W celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, również tych powstałych z powodu epidemii, których nie są oni w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, poniżej przedstawiono potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

1. stałe monitorowanie bieżącej sytuacji epidemicznej i podejmowanie działań zmierzających do udzielania doraźnej pomocy mieszkańcom w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych;
2. prowadzenie diagnozy sytuacji życiowej mieszkańców, a w przypadku rozeznania potrzeb gminy w czasie epidemii lub po jej zakończeniu tworzenie programów osłonowych;
3. kontynuowanie realizacji wszystkich zadań w zakresie pomocy społecznej w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb umożliwiających życie odpowiadających godności człowieka;
4. zintensyfikowanie pomocy dziecku i rodzinie w czasie epidemii i po jej zakończeniu (w szczególności wsparcie psychologiczne, praca socjalna, pomoc asystenta, przeciwdziałanie uzależnieniom);
5. kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie ośrodkiem pomocy społecznej, a służbą zdrowia, oświatą, prokuraturą, sądem, kuratelą, policją organizacjami pozarządowymi oraz gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych;
6. rozwój współpracy o charakterze ponadlokalnym, szukanie skutecznych, innowacyjnych rozwiązań;
7. utrzymanie na tym samym poziomie standardów związanych z pracą socjalną oraz realizacją wypłaty świadczeń w GOPS poprzez zwiększanie kompetencji służb i reagowanie na bieżące potrzeby związane z funkcjonowaniem Ośrodka.

W wyniku analizy powyższych danych można wnioskować, że w gminie Szemud realizowanych jest wiele działań, które skierowane były do mieszkańców w celu zaspakajania ich potrzeb, a w szczególności niwelowania nierówności społecznych. Ważnym elementem było i jest przeciwdziałanie występowaniu negatywnych zjawisk np. występowania przemocy, uzależnień, problemów opiekuńczo wychowawczych rodzin z dziećmi. Istotne znaczenie ma też wspieranie osób z niepełnosprawnościami, w szczególności osób starszych i samotnych. Realizacja zadań w tych obszarach jest konieczna i wymaga kontynuowania.

Opracowała:
Justyna Bieszk
Kierownik GOPS